

A magyar proletárurolom avató ünnepe az Országház-téren.

* *

Több mint százezer ember vett részt a Magyarországi Szocialista Párt vasárnapi nagygyűlésén.

Megint százezrek léptei alatt dübörgött Budapesten a föld vasárnap délután. Ilyen dübörgés, amelynek nyomában földrengés jár majd mindenütt, nem volt még itt soha. Nem a régi fölvonulás volt már ez többé, amikor még csak kértünk, követeltünk, amikor idegen arcek, idegen emberek, gyűlölődő tekintetek figyelték a proletárseregek lépteit a paloták ablakaiból, amikor puskaesövek, szuronyok és gépfegyverek várták a fölvonulókat az utcasarkokon, az Országház-téren. A nagy kerék, amelynek küllői között csak minket morzsoltak eddig, egészen megfordult és a dunaparti ezertornyú cifra palota, a régi úri gonosz gőgnek dölyfös megtestesítője vasárnap már a népé volt egészen. Nem volt ott más szín, más hang, más érzés többé, csak egy: a proletároké. Az első és utolsó nagy seregszemle volt ez. Az első, amelyet zavartalanul csak mi magunk tarthattunk, mert nincs itt többé más sereg, csak a proletároké. Az utolsó a döntő ütközet előtt, amikor még egyszer szétnézünk, hogy együtt vagyunk-e mindannyian az utolsó legnagyobb harcra.

Mindnyájan ott voltunk. Ott volt a megtestesült Egység és az életre kelt Erő. Az

egész embertenger ott a Népháza körül egy volt lélekben, szándékban, erőben és tettben azokban a világtörténelmi pillanatokban, amikor üzenetünket szétküldöttük a világnak mind a négy sarka felé: ime itt vagyunk, mi már indulunk a megálmodott döntő ütközetre, álljon talpra minden proletár, világ proletárjai egyesüljete! Ment az üzenet és jött az üzenet Moszkvából. És jönni fog majd Párisból, Rómából, Londonból, Berlinből és a világ proletárjai egyesülni fognak.

Mintha a sokszor elálmodott és a képzelet erejével vászonra vetett kép öltött volna eleven képet vasárnap ott az Országház-téren. Hogy az elnyomottak, az igábantartottak, a kismizmizettek fölkelnek majd egyszer, hogy diadalmenetet tartsanak, hogy ítéljenek, hogy számonkérjenek mindent. Fölvonultak „pirosló arccal, piros zászlókkal és a zászlókon eme szent jelszóval: Világszabadság“. És mennydörgött a nemrég még bus indulónak valóra és diadalmasra vált refrainje: „Miénk lesz a jövő.“

A magyar proletárurolom avatóünnepé volt a vasárnapi

A fölvonulás.

Vasárnap délután 3 órára volt hirdelve a Magyarországi Szocialista Párt nagygyűlése. Már a korai délutáni órákban megkezdődött a tömegek özönlése az Országház-térre. Az idefutó utcákból mindenfelől emberfolyamok hömpölyögtek, piros jelzótáblákkal, piros zászlókkal, énekelve a szocialista forradalmi indulót és éltetve lelkesen a proletárforradalmat, diktaturát és proletárurolmat.

Három órára több mint 100.000 ember hullámozott már a téren és még mindig új tömegek jöttek. És az óriási embertenger fölött piros zászlók egész erdejét lengette a tavaszi szél. Főnt a parlament homlokzatán is piros zászló volt csak, amelyet, amikor kitűztek oda az elvtársak, az óriási tömeg dörgő éljezésével fogadott. A rablólovagok ódon vára, fekete színe pirosra festődött egészen.

A tömeg egészen addig, amíg a Forradalmi Kormányzótanácsnak a gyűlésre kiküldött tagjai meg nem érkeztek, még mindig egyre nőtt. Előrelátható volt, hogy az óriási tömegnek kevés lesz egy helyről, az Országház lépcsőjéről beszélni. Beszéltek is szónokok nemcsak itt, hanem a tér minden részén, bent a tömegben és főnt az igazságügyi palota első emeletéről, valamint a földmivélsügyi palota nagy erkélyéről.

Az Országház lépcsőjén.

Három óra előtt pár perccel érkeztek a gyűlés színhelyére Bokányi elvtárs, utána Garbai, majd Kun Béla, Szántó Béla és Szamuely Tibor elvtársak. Főlharsant az *Internacionále* dala, utána a *Marseillaise*, mire kezdetét vette az arányaiban és lefolyásában páratlanul impozáns nagygyűlés.

Garbai Sándor elvtárs

pár perccel 3 óra után, amikor az elvtársak tízezrei már színiültig megtöltötték az óriási teret, de a folyvást beözönlő emberáradattól a

nek, azért nem mentem haza, mert te utközben megöltél. Megígéred?

Erre — úgy látom — megnyugszik, mert már nem ellenkezik; nyugodtan fekszik a földön, majd zihálva mondja:

— Nem bántalak, csak eressz el; tartsd meg a kést, nem kell. Csak siess, siess; mert vár a feleségem, hív a kis fiam.

Eleresztem.

— Huzódj meg itt és ha intek, gyere — mondom neki. — Azzal, félszemmel ráfigyelve, megkerülöm a lapostetejű házikót, beszólok az ablakon, pár szóval elmondom az esetet; kijön az orvos, meg egy ápoló. Én előre megyek:

— Gyere, testvér, itt vannak a halászok, jó emberek, átvisznek a tulsó partra.

Gvanakodva néz felénk; az orvos és ápoló karonfőjük; invitálják vacsorára, szegedi halászlét főznek, olyan lesz, hogy még a vicspán se eszik különbet. Vacsora után csónakba ülünk és meg se állunk hazáig.

Erre nem szólhat semmit, huzódozva bár, de elindul velük, folyton hangoztatva, hogy neki sietős az útja...

Könnyes szemmel nézem, mint viszik a szerencsétlent — kórházba...

Kétszer-háromszor meglátogattam még, ott nuszott vagy evezett a kórház udvarán fáradhatatlanul; közben folyton kiabált:

— Megyek! Megyek! kicsi fiam, édes feleségem!

Mikor utoljára meglátogattam, már borzasztóan oda volt, nem bír mozdulni az ágyán; ereje végkép elhagyta; arca viasz-sárga, csak a szeme, lázas, villogó, zavaros szeme égett tulvilági fényben. Utolsó lélekzetéig uszta a tengert. Egyszerre elkezdett hörögni:

— Segítség! Segítség! Megfulok! Elmerülök!... Édes feleségem, kis fiam, Pistukám! Nemsokára átusztott a tulsó partra.

tömeg elhárító ide-oda hullámozásban volt, meg-nyitotta a történelmi nevezetességű gyűlést.

— **A Forradalmi Kormányzótanács** — ugyan-ídvözetét hozom önöknek elvtársak abban a pillanatban, amikor ennek az ország-nak a hatalmát a proletariátus nevében átvett-ék. Ez a Kormányzótanács nem volt az ural-kodó osztályokból, nem a királyokból, hanem az egységre lépett és egységesen küzdő prole-tariátusból meríti hatalmi jogát.

Ebben az egész országban a proletariátus a mai napon átvette a kormányzó hatalmat és az ország ügyeit a proletariátus diktatúrája alap-ján vezeti tovább. A proletariátus diktatúrája csak azon az alapon biztosítható, ha a **proletár-ság gondolatban, egységben és egységes lelkesé-déssel törekszik Magyarországon a proletárállamot megteremténi.**

Ebben a szent egységben hivlak föl bennete-ket arra, hogy **kítartással, áldozatkészséggel tá-mogassátok a Forradalmi Kormányzótaná-csot**, amelynek nevében ismételtén szívvelyesen üdvözöllek benneteket. A tömeg lelkes éljenzés-sel fogadta a Kormányzótanács elnökének üdvözlését. Nagy lelkesedés fogadta

Kun Béla elvtársát,

aki hatalmas beszéddel fordult a levett kalappal álló tömeghez. Elvtársak! — mondotta —, a mai napon **szent egységgel forrott össze Magyaror-szág proletariátusa.** A világ proletariátusának ezért az egységért folyó nemzetközi harcában mink, a magyar proletariátus, a **világforrada-lom elősapata vagyunk.** Büszkeséggel és új-jongó boldogsággal vívtuk ki ezt a legszentebb szerepet, mely az orosz forradalmi proletariát-us nyomán meg fogja valósítani a világ prole-tariátusának az örök és megdönthetetlen ural-mát. Az egységes magyar proletariátusnak ezen a mai ünnepeén érkezett meg hozzánk a Mosz-kyvában most üléselő **nyolcadik orosz kommu-nista kongresszus üdvözlése.** Az orosz testvérek **forró üdvözlését** küldi nektek elvtársak ahhoz a szent harcban, melyet a **proletárállam meg-valósításáért megindítottunk. Nehéz lesz ez a harc, elvtársak, a küzdelem kezdetén vagyunk s azok, akik a hatalmat átvették, a diktatúra legszigorubb rendszablyaival fogják a prole-tariátus ügyét előbbre vinni.**

Örök dicsősége a magyar proletariátusnak, hogy a döntő pillanatban egységes tábortba forrott össze. Összeforrott a két proletár párt. Most már össze kell forrnia a városnak, a falunak is törhetetlen testvéri szövetséggel! Óriási harcok, nehéz küzdelmek lesznek még az imperialisztikus rablók ellen. De a proletár-diktatúra **nem eldörög.** Nem ígértük, hogy **kenyeret adunk, de ígértük, megteremtjük azt a rendet, amelyben az egyik kenyeret, aki dolgozik.** Egy-két nap alatt nem lehet azt megte-remteni, de a Magyar Tanácsköztársaság nevében ígérjük, hogy ezt a rendet megteremt-jük. Addig is tudni fogjuk, hogy **ha éhezünk, a szabad és boldog jövőnkért éhezünk.** Éljen a Magyar Szovjet-koztársaság! Éljen a nemzet-közi proletárdiktatúra! A percekig tartó zugó éljenzés után, miközben 300 zenész Ráczi Laci vezetésével eljátszotta a Marseillaisét, a követ-kező szöveg,

Bokányi Dezső elvtárs

a tömeg közé menve, az elvtársak vállán hatal-mas beszéddel ismertette a proletariátus föl-adatait. Diadalra jutott a proletariátus! A munkások, katonák és parasztok tanácsát akarjuk megvalósítani, a vörös hadsereget és megépíteni, a külső imperialista és a belső ellenforradalmi ellenséggel harcolva, a mi proletárállamunkat. Legfontosabb és halasz-tást nem tűrő kötelességünk a **vörös hadsereg megszervezése.** Elvtársak! Ez a ti hadserege-tek lesz, ez a ti igazotoké, a ti álmaitoké fog harcolni, ennek csak ti lehettek a katonái.

— **Azok leszünk! Belépünk!**

— **Éljen a vörös hadsereg!**

Mi a ti parancsokra tettük, amit tettünk. Most a megteremtődött szent proletáregység minden erejére, lelkesedésére, önfeláldozására van szükség, hogy a Duna és Tisza mentén megteremtjük a kommunista államot. Csak egy évet adjatok és akkor meglátjátok, mit ad nektek a proletárállam.

Sinkó József elvtárs

szólt föl még ezután. Lelkes pár szóval a nagy kötelességekre hívta föl az elvtársak figyelmét.

Az óriási embertenger közepén, ahová már nem hallatszott el a lépesőzeten beszélők hangja.

Böhm Vilmos elvtárs,

a szocializálási ügyek népbiztosa mondott egy automobil tetejéről beszédet.

— A magyar proletárforradalomnak — mon-dotta — még nagyobb jelentősége van, mint az orosznak, mert ez a mi forradalmunk kapcsolja bele Európa testébe ellenállhatatlanul a proletárforradalmat. És hol lesz az imperializ-musnak az a serege, amely megszállhatna majd minden országot, ahol proletárforradalom lesz, mert kell neki lenni. Mi Oroszországgal már egy test és egy lélek vagyunk és egyek leszünk nemsokára az egész világ proletariátusával. De a harc nem lesz könnyű addig. Mindenkinék össze kell fogni és kötelességét teljesíteni. Aki nem találja meg helyét a műhelyekben, a gyá-rakban, a földeken,

az lépjen be a vörös hadseregbe

és védelmezze meg a magyar proletaruralt. Agitáljon, figyeljen és ellenőrizzen mindenki, **passzív nézője nem lehet senki ennek a harc-nak.** Ha egy akarat, egy erő, egy test leszünk, az egész világ jöhet ellenünk.

Böhm elvtárs után

Avramescu elvtárs

a román elvtársak nevében jelentette ki, hogy a román proletariátus is egy szív, egy lélek, egy test a magyar proletariátus és hamar eljön az idő, talán már csak órák kérdése, amikor Romániában is a proletárok uralma kerül a bojárak gonosz és gaz hatalma helyére.

A földművelésügyi palota harmadik emeleti erkélyéről **Hamburger Jenő** elvtárs jelentette ki, hogy ez a palota, ahonnan évszázadokon át a földművesproletárokat hajtották rabszolga-munkára, ezentúl ez is a nép palotája lesz. Ha a régi világ uraitól el akarjuk venni a hatal-mat,

a földet kell elvenni tőle.

Vincze Sándor elvtárs ugyancsak az erkély-ről mondott hosszabb beszédet a magyar prole-tariátus világtörténelmi jelentőségű döntő lé-péséről. Beszéltek még kivéül **Czikora** elvtárs, **Grünbergerné** és **Csorba Mária** elvtársnő, majd **Nyírsztor György** elvtárs mondott lelkes beszé-det a magyar proletariátus világtörténelmi föl-adatairól

Az igazságügyi palota egyik első emeleti ab-lakából **Vágó Béla** elvtárs mondott hatalmas beszédet a nagy pillanat jelentőségéről, ami-kor a magyar proletariátus megteremtí a maga uralmát, romba dönti itt a régi világot, fölépíti az újat és tetteivel óriási rést üt az egész Európa kapitalista világán.

Az óriási tömeg 5 óra felé kezdett szétosz-lani, miközben a szervezett zenészek több mint 60 tagu csoportja húzta a szocialista forradalmi indulót és a tömeg vele énekelte.

A Kommunista-párt szombati gyűlése.

A Kommunista Magyarországi Pártja szombaton délben az új Városháza közgyűlési termében nagygyűlést tartott, amelyen **Kun Béla** elvtárs tomboló lelkesedés közben, a föl-zugó tapsvihartól újra meg újra félbeszakítva, bejelentette a szociáldemokrata párttal való egyesülést és a proletárdiktatúra megvalósítá-sát. Be kellett látni — mondotta —, hogy a szocialista ideált nem lehet alkudozásokkal megvalósítani és így a két párt egyesült a kö-vetkező megegyezés alapján: **„Minden hata-lom a proletariátus kezében legyen. A proletár-ság fölfegyverzése és a polgárság lefegyver-zése. A munkáshadsereg megszervezése. A ha-talmat a munkás-, katonai- és földműves-sze-génység tanácsai gyakorolják. A föld közva-gyon, ne földosztás legyen, de a földműves-szegények tanácsai és esetleg átmenetileg szö-vetkezetekben való termelés. A gyárak, bá-nyák, bankok, vasutak, közlekedési eszközök szocializálása. Az egyház és állam azonnali szétválasztása.”** Ezzel Magyarország a máso-dik szovjet-koztársaság lett és szövetséget kö-tött az orosz szovjet-koztársasággal, amelynek proletárhadserege már a Kárpátok alján áll. Sok szenvedés áll még előttünk, **de most már magunkért szenvedünk.** Nagy munka vár ránk, amelyben minden munkásnak kösies le-mondással, szenvedések árán is részt kell ven-nie

Kun Béla beszéde után **Henesi Gyula** elvtárs beszélt az **üzemek szocializálásáról** és a Kor-mányzótanács működésének szigorú ellenőrzé-séről, majd **Vágó Béla** elvtárs záróbeszéde után a gyűlés lelkes hangulatban véget ért.

Teljes összeomlás előtt a szerb imperializmus.

*

A szabadságra hazatérő szerb katonák nem akarnak visszamenni a megszállott területekre. — A szerb proletariátus az imperializmus ellen. — A tótországi cseh főparancsnokság elrendelte a határ el-zárását. — Hírek a megszállott terüle-tekről.

A megszállott Délvidék proletariátusa hét-főn nagyjelentőségű gyűlést tartott, amelyen képviselve voltak az egész Bácska, Bánát és Baranyamegye szocialista pártszervezetei. Az idők jele, hogy a szerb parancsnokság meg sem kísérelte a gyűlés megakadályozá-sát és a küldöttek szabadon megjelenhettek a **szabadkai** városháza közgyűlési termében, amely zsufolásig megtelt a résztvevőkkel. Meghívták a gyűlésre a **szerbiai szocialistá-kat** is, akiknek képviselőiben Lapcevic és Kosanis Nedelko elvtársak jelentek meg. A fölszólalások után a gyűlés határozati javas-latot fogadott el, amelyben a **proletárdikta-túra** elvi alapjára helyezkedve, kimondták a kommunista akció szükségességét. Kimon-dották, hogy a proletariátus uralmát kívánják